

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, esütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

Mi kell az üzleti-világnak?

Az élelmi szerek és ipari cikkeknek immár három év óta tartó drágaságát, most a pénznek hihetetlen megdrágulása követte.

Az élet drágasága mindenkit sujtott, de legkevésbé mégis az üzleti világot, az iparos és kereskedelmi köröket, mert ezek a drágaság ellen a cikkek árának emelésével védekeztek. A hústól kezdve a sáfrányig, a prémes bundától kezdve a kabátgombig mindent drágábban kellett fizetnie a vásárló közönségnek.

A gazdaosztály is talált védő eszközöket az élet drágasága ellen. Magasabb áron adta el terményeit, a gabonától kezdve a petrezselyemig mindentől többet árult. Marhatenyésztése is jóval többet jövedelmezett, az apró marhat pedig, a baromfit szinte mesés árakon vitte a piacra.

Legrosszabb volt a dolga a kézpénzből élő embernek, a ki drágábban élt, drágábban ruházkodott, a nélkül, hogy a jövedelme nagyobbodott volna.

A pénzdrágaság ezt a helyzetet anynyiban megváltoztatta, hogy súlyával kizárólag az üzleti világra és a gazdaközönségre nehezedett rá. Hitelnélkülözés van az egész vonalon, sem a kereskedő, sem

az iparos nem kaphat pénzt, mert a bankok visszatartják a tőkéket, hogy ha megszorítottának saját hitelezőiktől, fizetésképes helyzetben legyenek.

A gazdák a hitel megszorítást még csak elviselhetik, mert most a terményeladás után még rendelkeznek némi pénzzel, legszükségesebb kiadásaitak fedezhetik, a befektetéseket elhalasztják. Baj csak ott támad, a hol a tőkéket felhalmozó bankok a gazdaközönséget a kölcsönök visszafizetésére szorítják.

Annál súlyosabb azonban az iparos és kereskedői osztályok helyzete. Ezek a hitelt nem nélkülözhetik, mert az üzleti forgalmat fenn kell tartaniok, annak redukálása anyagi létüket ingatná meg, és mert maguk is hitelezni kénytelenek annak a közönségnek, melyet kiszolgálnak.

És éppen itt fekszik az üzleti világra nézve a válság súlypontja. Ha az az iparos, vagy kereskedő nem kaphat eléggé olcsó, az ő üzleti érdekeinek megfelelő, igényeit kielégítő pénzt a bankoktól, vagy ha egyáltalában semminő pénzt nem kaphat, akkor más nem segíthet rajta, mint követeléseinek a behajtása.

De hogyan hajtsa be a követeléseit? Birói uton, perlekedés által? Ez, eltekintve attól, hogy hosszadalmas eljárás, bajjal teljes mód és olyan, mely nem általáno-

sítható. Száz számra egy okosan számító kereskedő vagy iparos sem perelheti az adósait, a saját vásárló közönségét. A peres eljárásnak helye lehet egyes kivételes esetekben, de ezt a behajtás általános módja gyanánt igénybe venni, homlokegyenest ellenkezik az üzleti érdekekkel.

Nem marad más hátra ennél fogva, mint hogy a vevők és megrendelők önként, a saját jószántukból fizessék meg a tartozásaikat, s ezzel a pénz dolgában megszorult iparos és kereskedői osztálynak segítséget nyújtsanak. Fontos társadalmi és közgazdasági érdek ez.

A pénzhiány éppen a legszolidabb cégeket sujtja a legérzékenyebben. A vakmerően spekuláló, irreális üzletember tényleg csak többé-kevésbé jelentéktelen összeg erejéig van érdekelve annál a pénznél, mely kint van az emberek között. Az eladott cikkeknek nem való értéke ő nála csak egy kis százalékát képezi a követelt összegnek. Ő állandóan kevés pénzt forgat, mert uszora haszonra dolgozik. De a szolid, reális kereskedő, vagy iparos olyan tőkeértéket tettet be az eladott cikkekbe, mely ha tisztességes kamatjával együtt egy bizonyos idő alatt meg nem térül, őt létfeltételében támadja meg. Becsületes kereskedő, vagy iparos, ha sem

Haragszom Rád ...

Haragszom Rád, miért oly szép a lelked,
Hogy én fölérni nem tudlak soha;
Haragszom Rád, mért nem emelsz Magadhoz
Te égnek földre lévedt angyala.
Sokszor hiszem, hogy már kezed kezemben,
De úgy vagyok, mint járszó kis fiú,
Ki haszitalan kergetve a szívárványi
Fáradt, liheg s a lelke szomorú.

Haragszom Rád, miért van kis fejedben
Oly sok csapongó, édes gondolat,
Mélyek, mint pillangók a rét virágját,
Ugy ellepik beszédes ajkadat.
Mint koldús, ha királyi trón előtt áll,
Lelkem Mellőled mért olyan szegény?
Miért van, hogy mélysegeit szívódnék
Megérteni még most sem bírom én?

Haragszom, mert olyan jó és szelíd vagy,
Amily szilaj s amily rossz én vagyok;
Haragszom Rád, oly jó mért tudsz Te lenni,
Mikor bennem sok indulat lobog?
Mikor ábrándjaid sok szép virágját
Kíméletlen kezekkel lépem én:
Oly megbocsátón és galambszeliden
Oh mért tekintsz még akkor is felém?

Haragszom Rád, mert messze vagy felettem,
Mint bérletű a hitvány rög feletti,
Haragszom, mert a jóság versenyében
A győzelmet nekem nem engeded.

Haragszom Rád... De mégse... nem haragszom,
Csak légy Te mindig ilyen jó s szelíd,
Hisz a lelked hiúln be virággal
Ulam kemény, rideg göröngyeit.

Hiszen ha nem Te mennél én előltem:
Rég olvételtem volna titamat,
A könnyebb útra csábító ígéknek
Már rég megadtam volna magamat.
Maradj Te csak magasan én felettem,
Igy Rád tekintve csak fel nézhetek,
S az út szélén csábító vadórvirágok
Intésit szemem nem látja még.

Viktórián.

Rózsák között.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Herman thüringiai örgróf a várelet egyhangúságába egy kis ünnepi zajt akart vegyíteni. A minő leleményes ember volt, olyan ujdonságot, olyan pompás udvari szórakozást gondolt ki, a melyhez hasonlót még nem láttak az európai fejedelmek udvarai.

A harcjátékok és lovagtornákból már elég volt, a vadászatot is megúnták, már az udvari komédiások sem gyakoroltak többé vonzó erőt a fejedelmre és vendégeire, a kik el nem fogytak a wartburgi várból.

Rendeztessek tehát egy olyan ünnepély, mely mindenkit meg fog lepni!

Híres dainokok, vándor költők jártak-keltek akkor Európában és benyitottak az uralkodók

palotáiba, ahol fényes jutalom fejében elénekelték vagy elszavalták verseiket.

Herman örgrófnak az az ötlete támadt, hogy meghív hét ilyen vándor lantost az udvarába, maganyai németet s versenyre hívja fel őket, had dolojanak szépen lelkesen, s a ki legszebben fog dalolni, az babért kap és száz aranyat.

A dainokok megjelentek az örgróf udvarában s miután néhány napig fényes vendégségben részesültek, elővették citeráikat s egy őszi estén szebbnél-szebben daloltak a wartburgi vár tróntermében egybegyűlt udvari nép előtt. De ez csak próba volt, az örgróf ugyanis sokkal fontosabb szerepet szánt a lantosoknak. Minthogy látta, hogy mindnyájan rátermett poéták, a próbadalolás után így szólt hozzájuk:

Dainokok, egy hét múlva számos vendég érkezik váramba. Ti befogjátok mutatni előtök a művészeteket. Dalolni fogtok és pedig meg kell énekelnetek a legdicsebb fejedelmet. A verseny élet halálra megy a győzöt királyi jutalom várja, a vesztos halálra lesz. Válasszatok ki magatokuak tetszés szerinti a fejedelmet, a kit magasztalni akartok, kiki énekelje meg a magáét, de vigyázzatok, hogy nemtelenről ne zengjen éneketek, és ha ajkatokra vettétek valamely fejedelem nevet, nagy és dicső dolgokat mondjátok róla, mert a ki gyenge lesz a magasztalásban, azt kiszolgáltatom a győző kényének.

A lantosok elfogadták a verseny-feltételeket a lázas sietséggel készültek a nagy napra. A vendégek e közben egymásután érkeztek az örgróf udvarába. Megjött Arnulf bajor fejedelem, Ottó sász herceg, Károly Pfalz örgrófja, sok várúr, főnemes és lovag, s végre a verseny előtti

Mai lapunk 6 oldal.

a pénzét kellő időben meg nem kapja a fogyasztó közönségtől, sem alacsony kamatra kölcsönt nem vehet fel e pénzintézetekből, menthetetlenül belepusztul a pénzválságba.

Már pedig talán mégis csak a társadalom és a közgazdasági élet érdekében áll, hogy a jó és megbízható kereskedői és iparos cégek fenmaradjanak s magukat a kitért pénzválságon legalább nagyobb károk nélkül keresztül küzhessék.

Ez a fontos érdekvé intézi a közönséghez azt az intő szót: Fizesse meg minden vevő megrendelő — a ki csak teheti — az iparos és kereskedői üzletekben levő tartozását, mert ezzel segít azokon, a kiknél eddig szükségleteit beszerezte, de használt maga-magának is, mert egy jó cégnek a fentartása által legjobban lehet a reális fogyasztás érdekeit biztosítani.

Fizetésre képes helyzetben van a vásárló közönségnek az a része, mely készpénzből él, mert azt a pénzdrágaság nem érinti; fizetésre képes helyzetben van a termelő osztály is, mely a terményeknek folyton emelkedő áraiban nap-nap újabb jövedelmi forrásokra talál. Az igények némi mérséklése a kiadásoknak a legszükségesebb dolgokra való szorítása fizetőképessé tehet számtalan embert.

A drágaság fokozása ellen is a védő fegyver a tartozások törlesztése. Mert mit tegyen az a pénzt nélkülöző iparos, vagy kereskedő, ha élni akar és ha üzemének, mely elvégre is az ő életfeltételével a legszervebben összefügg a redukálását el akarja kerülni? Kénytelen ismét csak emelni az árakat, hogy azoknak a felcsigázása által tölthesse be azt a hézagot, melyet üzletében a pénzszegénység, a rendes forgó tőkének a hiánya okozott.

Azért, ha a közgazdasági existenciák, az üzleti világ számos egyedének romlá-

sát el akarjuk hártani, jelszavunk legyen: Fizetni a tartozásokat.

Prózaí bészéd ez, érdekes igazság, csipős orvosszer de biztos gyógyhatású. A fenyegetett üzleti világnak, most ez kell.

ÚJDONSAGOK.

Időjelzés: keleten éjjeli fagy, nyugaton sok helyütt csapadék.

Szent Erzsébet-ünnepély a zárdában.

A közelmúltban lezajlott Szent Imre ünnepségeket kedvességben, bensőségben s némes célirányosságban nem kisebb jelentőségű ünnepségek követik: magyar női ifjúságunk eszményképének, Szent Erzsébet királyasszonyunknak kegyeletos emléke ébred bennünk s a hű emlékezés varázsa alatt lelkes szívvel sietünk ünnepségekre, hogy lélekemelő ünnepségek keretében őt és egy fontos életté kiváltott eszményeit követendő példakép állítsuk fel. A ragaszkodás és szeretet kapcsán örök nagy eszményeit befogadjuk szívünkbe, hogy azt felhlessék arra a nagy áldozatos munkára, mely némes feladatokat ruház rájuk a kor sebéiben s kiáltó szükségleteiben. Megnyílít előttünk az az oly annyira vonzó és tiszteltreméltő szép kor, mely Isten és emberszeretet némes hévében annyi szép gondolatot, tettet, eszményt termelt és most hét század múltán szent eszményeivel nem mulandó benyomásokban vonul el az áldozatos szeretetben oly annyira megfogyatkozott kor előtt.

Városunkban, mely multjához méltó lelkesüléssel csüng multunk nagy eszményein, szép ünnepségekre készülnek Szent Erzsébet emlékének ünnepelésére. Ez ünnepségeknek legelsője, de kedvességben, szeretetreméltóságban páratlan bensőségben egyaránt feledhetetlen volt a kedden tartott zárdai ünnepség. Szívünkben még most is visszarezegnek a fonságos ünnepség akkordjai. A kis lilíomos lánykák szivők-lelkek legszebb érzelmeiben átélt szerepekben töltötték ki a programot, melynek gyönyörű, páratlan kedvességű ponja volt. Panon költői szépségekben s megható

mozzanatokban gazdag színjátéka, „Szt. Erzsébet.” A színjáték színes élőképekben megjeleníti Szent Erzsébet egész életétörténetét. Mindenütt mint a szegények, árvák és elhagyottak védő anyjala jelenik meg, az áldozatos szenvedés fonja be homlokát a szentség glóriájával. Szent Erzsébetet Ambach Irma jelenítette meg igazán vonzó, mélyen átértett előadásban, egyébként a színjáték minden szereplője páratlan kedvességgel játszotta végig szerepét. Erzsébet barátói Sándor Gabriella, Szabó Erzsébet, dajkaja, Édes Irén, valamint társnői, Bezdeg Mária, Szabó Mária, Landtaller Ilona, Páva Mária stb. játéka egyaránt hozzájárult a színjáték eleven hatásához. Az ünnepség egyéb programpontjai Szabó Ilonka, Erzsébet és Mária, Hahn Antonia ügyes zongorajátéka, valamint Loász Ilonka kedves szavalata voltak. Végül a megyéspüspök emelkedett szólásra, remek beszédének vezérgondolatait a következőkben adjuk:

Amilyen szépen játszottatok naív művészetekben, kedves leányaim, Szent Erzsébet színjátékát, úgy álljatok meg helyeteket azon a másik, kegyetlen színpadon, melyen Szent Erzsébet oly fonságosan helyt állt. És akkor nem adunk nektek tapsot, hanem a ti lelketek fog tapsolni boldog örömben, nem adunk nektek koszorút, hanem az Ursten koszoruz meg benneteket lelketek boldogságában.

— **Kitüntetett tanító.** Egy izben már megemlékeztünk arról, hogy Schmall Zsigmond török-bálinti kántor és igazgató-tanítót Pestvármegye 50 korona jutalommal tüntette ki „a magyar nyelv sikeres tanításáért.” A jutalom ünnepélyes átadása f. hó 21-én d. u. 4 órakor történt az egész képviselőtestület, iskolaszék és tantszék jelenlétében a községházán megtartott diszközgyűlés keretében. Az ünnepélyt Szántó Pál biai szolgabíró nyitotta meg lelkes szavakkal, átadván egyuttal az ünnepeltnek a vármegye jutalmát. Ulána Petri Mór Pestvármegye kir. tanfelügyelője majd Heller Iván esperes-tanfelügyelő, végül Weicher Miklós iskolaszéki elnök méltatták Schmall Zsigmond érdemeit, kiemelve különösen, hogy az állásával járó hivatalos kötelességeken kívül még hét különféle egyetben, olvasóköriben, szövet-

napon II. Frigyes németrómai császár, nagy kísérettel.

A lantosok, a kiknek az egész idő alatt nem volt szabad elhagyni szobájukat, nem tudták, kik érkeztek meg a várba, s még kevésbé tudták, hogy mely fejedelmek nem kaptak meghívást az ünnepélyre. Meg nem hívta az ögróf azokat, a kik valamely lovagialtság miatt ki voltak zárva az uralkodói udvarokból.

Jaj annak a lantosnak, a ki egy ilyen kizárt fejedelemlnek a dícsőítésére vállalkozt!

A dalversenynek a vartburgi várban mindenki örült, de főképez az ögróf neje Zsófia, leánya Ágnes és Wallburga az ögróf ifjabbik fiának, Henrichnek menyasszonya ujongtak az örömei, mert a fényes alkalmat jónak találták egy valakinek a megalázására, a kit nem szívelhettek. Ez a valaki Erzsébet volt, Lajosnak, az ögróf idősebb fiának szépen serdülő, de még mindig gyermek menyasszonya.

A magyar királyleányt néhány év előtt, midőn még mint négy éves gyermeket az udvarba hozták, mindenki szerette. A gyermek szép, kedves és okos volt. Értelmes beszéde, felfogásának korát felülmuló nyíltsága, nyájassága az őt kiszolgáló személyzet iránt, szerény, alázatos modora mindenkivel szemben, feléje irányította nem csak a figyelmet, hanem a szívetek is.

De később, mindig a test és lélek szerint gyönyörűen fejlődő leánya inkább az egyszerűség, mint a fényűzés iránt mutatott hajlandóságot, midőn vallási gyakorlatában példás, az udvar többi tagjait felülmuló buzgóságot tanusított, midőn szívesebben kereste fel a szegényeket, mint a zajos szórakozó társaságokat, az udvar kegye elfordult a gyermektől. Leginkább nehezelt rá jö-

vendő anyósa, Zsófia, a kiben az Erzsébet elleni ellenszenv gyűlöleté fokozódott.

Folytonosan szemrehányásokat tett férjének Hermann ögrófnak, hogy miért jegyzett el fiának ilyen közönséges, nem fejedelemlhöz illő tulajdonságokat bíró leányt. Inkább szolgálonak illenek be, szokta volt mondogatni, mint uralkodói arának.

Csak leendő férje a 16 éves Lajos ögróf őrizte meg szeretetét menyasszonya iránt, a kit annál jobban becsült minél virulóbban fejlődtek, szépsége mellett némes lelkeké kitünő erényei.

Zsófia ögrófné a dalverseny ünnepére gonosz tervet főzött ki Erzsébet ellen. Az udvar főmarschalja ugyanis az ünnepély sorrendjét úgy állította össze, hogy a dalnokok felett itélő bírói szék a császár elnökléte alatt a bajor és szá-hercegekből alakuljon meg, a kiknek ítéletét az ünnepély védnökneje fogja jóváhagyni, s ő fogja a győző dalnokoknak a jutalmat átadni, a vesztesek felett a halálos ítéletet kimondani.

A kik az udvari viszonyokat nem ismerték teljesen, úgy vélekedtek, hogy az ünnepély védnökneje nem lehet más, mint Erzsébet, Lajos ögróf menyasszonya.

Ámde az udvari ármányok főintézője, Zsófia ögrófné a védnökne szerepét Wallburgának, Henrik menyasszonyának szánta. Ki is adta a rendeletet, hogy a fehér selyem diszruhát, a védnökne öltözetét vigyék Wallburga lakosztályába s kellő időben öltöztessék fel a 8 éves leánykát és ékesítsék fel a legpazaraab pompával. Szépnek, ragyogónak kell ma lennie Wallburgának, hogy teljesen elhomályosítsa Erzsébetet, kinek számára a cselédék között jelölt ki helyet.

Lajos ögróf látván arájának megaláztatását

elhagyta a várat az ünnepély idejére s néhány hű emberével vadászni ment. Erzsébet pedig örült anyósa rendelkezéseinek mert szívének gyöngédségével úgy sem fért volna meg az a környelenség, hogy egy szerencsétl vesztes dalnok felett halálos ítéletet hagyjon jóvá.

A dalversenyek a fejedelmi vendégek és kíséretök ünnepi díszben jelentek meg. A császár bíbor tógája mellett a különféle színű selyem és bársony öltözetek úgy ragyogtak, mint szivárvány színek a tisztuló ég boltozatán. A császár trónszéke felett egy megaranyozott kis karosszék állott, abban foglalt helyet zászlós selyem ruhájában az ünnepély védnökneje, Wallburga. A szék felett vörös bársony mennyezet volt kifeszítve, melyet rózsakoszorú övezett körül. A védnökne lábai előtt is a legpompásabb piros és fehér rózsák heverték. Az ünnepély egy jelre megkezdődvén, előléptek a dalnokok. Mindnyájan egyforma öltözetet viseltek, mely hosszú, zóld színű kontósból állott s egész testüket elborította.

Egymásután léptek elő Offerdingen Henrik Vogelweide Walther, Eschenbach Wolfram, Zweiter Reimmár s a többiek. Mindenik elnekelte már a költeményét, s az itélő bírák mindenik énekét és versét szépen, elragadóan mondták. Nincs ezek között vesztes, jelentette ki a császár.

Ekkor felkelt ülőhelyéről Offerdingen Henrik s így szólt az előkelő közönséghez: Felséges császár és nagyhatalmú urak, én most soha nem hallott jeles tetteket akarok elzengni az ausztriai Lipót hercegről. Parancsoljátok meg tehát valakinek vetélytársaim közül, hogy keljen velem versenyre. A ki győz, annak homlokára szálljon a babér, gazdagítsa őt a jutalom, a ki vesz, haljon meg a hóhér bárdja alatt.

kezetben tölti be a titkári — s a nyolcadikban a pénztárosi állást, és pedig a legfőbb részben teljesen ingyen, minden külön díjazás nélkül, s még mindig talál időt arra is, hogy az irodalom terén működjék.

Jó időbe került még az ünnepelt legyőzhette az előtörni készülő könyveket s még akkor is, a meghatottságtól remegő hangon volt csak képes köszönetet mondani a szíves elismerésért, mely — mint ő mondja s mi meg vagyunk győződve — csak újabb buzdításul szolgál a jövőre!

Kinevezés. A megyéspüspök néhai Reichardt Tamás dr. helyét a női kongregációknak vezetésében Vass József dr. teológiai tanárral töltötte be.

A társadalomtudományi kurzus Reichardt Tamás dr. elhalálozásával némi halasztást szenvedett, azonban hétfőn megkezdődik. Még mindig lehet jelentkezni a kurzusra, melyen mindenki számára számozott ülőhely lesz fenntartva.

Tanonc-otthon. Hála a magyarok gondviselő Istenének, van már tanonc-otthonunk, szegényes, kezdetleges, de már mégis van. Tanoncaink vasárnap délutánonként barátságos szórakozás közben hasznosan tölthetik a hét pihenő napját. Az első otthon-nap szeptember 22-én volt. Pausch Rafael igazgató az összejött 32 tanonc előtt a képzett iparosról tartott előadást s a képzés értékének kidomborításával ébresztette fel a tanulókat iparosnérzetűvé. Az otthon-napok eddig október 6-án 43, 13-án 36, 27-én 45, november 3-án 54, 10-én 39 (pesti vásár volt) s 17-én 54 tanonccal tartattak meg. Pausch igazgató fáradhatlan buzgalommal dolgozik az iparos tanonc-otthon megerősödésén s eddig az ismertető előadásokat is ő tartotta. Kerekded, tartalmas, szép előadásban ismertette október 6-ának jelentőségét, előadást tartott az akaratérő és életcélról, a vezérek korából, az alkohol veszedelmes pusztításáról sok hasznos ismerettel gazdagította tanoncainkat. November 3-án, Szent Imre kilencszázados emlékének szentelte a kedves délutánt. A töröl-hegyire magyar főhercegben bemutatta a példás életű, engedelmes, vallásos magyar ifjú ideáját s a tanulókat érdeklődő figyelemmel hallgatták az életleírás kapcsán az igazgató atyai oktatásait.

A tanoncotthonban eddig 95—100 tanuló iratkozott be. Elég kicsiny létszám. Iparosaink feltehetően fontos kötelessége az otthon felkarolásával ezt az intézményt támogatni s azt csakugyan ma-

gasztos, rendeltetésének megfelelően felkarolni. Reméljük, hogy jövő vasárnap tanoncaink legnagyobb részét az otthonban találjuk.

A fővenyi pusztja. Beavatott forrásból értesülünk, hogy a fővenyi pusztja megvétele aligha történik meg. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ugyanis szívesen segítené a várost egy nagyobb kölcsön megszerzésében; mivel azonban ez a hivatalos eljárás csak a törvényhozás beavatkozása folytán történhetne s az eladó ebbe beleegyezni nem hajlandó, a vétel ügye aligha juthat dűlőre.

Közgyűlés a városnál. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. é. november 25-én d. u. 8 órakor a város ház nagyertermében rendes havi közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: A városi tanács előterjesztése az általános bizottsági tagválasztás mezejében tárgyában. — A közigazgatási kiadó jelentése a „Heinrich és társa” cég gyáralapítása ügyében kelt határozat meghirdetéséről, a „Felmayer István és fia” cégnek átadandó utcaterületéről, Posch Ferenc és társai telekeldarabolásáról, a Nádor-utca 17. sz. ház mögötti 35 □-l terület eladásáról, a Kaszás Jánosnál kötött ajándékozási szerződésről. — A nyugdíj felügyelő bizottság előterjesztése koltai Tóth István főjegyző és Moenich Károly levéltáros, t. b. tanácsos nyugdíjaztatásáról. — A városi tanács előterjesztése az árva- és közpénzek pénzintézeti elhelyezése tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a Fodor-féle ház és telek eladásáról. — A városi tanács előterjesztése 47934 korona póthitel megszavazása tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a magánosok által elfoglalt városi területek után fizetendő díjakról. — A városi tanács előterjesztése a felsőbb leányiskola állami kezelésbe vétele tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a javadalmi hivatal javadalmazottainak részére 15% drágasági pótlék megszavazásáról. — A városi tanács előterjesztése a belvárosi iskoláknál terbe vitt átalakítások tárgyában. — A városi tanács előterjesztése az aggintézetű kenyérszállítás vállalatbaadása tárgyában. — A városi tanács előterjesztése Alföldi Lipót nyugdíj pótléka tárgyában. — A városi tanács előterjesztése Szilágyi József kazánkovács beadott kérvényéről és Kolman János kalapos mester ipari segély iránt beadott kérelméről. — A városi tanács előterjesztése a fegyvertárasra vonatkozó szabályrendeletéről. — Több fizetési előleg iránt beadott kérvény. — Magyar Pál számfeljő egy havi szabadság engedélyezése iránt beadott kérvénye.

— A városi tanács előterjesztése Héjji Erzsébet ovónó véglegesítés és fizetésemelés iránti kérvényére.

Nyilvános elszámolás és köszönet. A Délvási dalegylet ált. f. hó 17-én előadott színdarab úgy erkölcsileg mint anyagilag kitűnően sikerült s a jótékony célra 193 kor. 72 fillér tiszta jövedelmet hozott.

Felülfizetők: Schável Sándor, Tóth János, N. N., N. N. 1—1 kor. Nyáry József 60 fillért, Martinkovics József 60 fillért.

A tiszta jövedelemből a Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegylete helyi fiókja özege és árvaalajpa valamint a Vasúti Munkások Orsz. Szövetsége helyi csoportja egyenként 96 k. 86 fill. — 96 k. 86 fillért kaptak, amelyért a DV. dalegyletnek, Békői István rendező urnak, valamint a szereplő hölgyeknek és urnaknak egy a felülfizetőknek ezuton is köszönetet mond a két egyesület vezetősége.

A tifusz. Városunkban is egyre grasszál. Ha semmiféle argumentáció nem hatotta volna meg a város ügyeit vezető köröket, hogy a vízvezetékre égetően és elodázhatatlan szükség van Székesfehérvár közönségének, a tifusz rablóhadjárata meg fogja érteni, hogy minden nap késedelme bűnös mulasztás. Most azonban a vidékről érkezett panaszok foglalkozunk. Abáról kaptunk egy siralmas értesítést, amely tudunkra adja, hogy ott a tifuszjárvány napról napra terjed. Az összes hatósági övintézkedés abban merült ki, hogy egy-két kutat szakértő ellenőrzés nélkül kimerítettek valahogy. Fiatal házasságok és asszonyok betegednek sorra. A legutóbbi közigazgatási ülésen a megyei főorvos szájából azt a biztató kijelentést hallottuk, hogy járványról szó sincs és hogy Abán csak 9 eset volt. A főorvos téves információ után indult, a mennyiben még most is több van husz esztől. A községnek egyetlen közútja van, az is kutággal van elvetve, ahonnan csak nemrég távolították el a vályut, hová mindenféle állatot hajtottak itatni. Az előjárásnak kellene intézkedni, hogy ez a kut mélyebb, tehát bacillusmentesebb és szivárványos lenne. Sokkal előbbre van Sárkeresztur, ahol három mély szivárványos kut is van, sőt Agóta is csinálattott 1800 korona értékű kutat és ezen helyen megszűnt a járvány.

A mint már ismételtlen említettük, a hatóságnak kérielhetlen logikával és szigorral kell eljárni az ilyen nyomorúságok gyógyításánál. A mi népünk az egészségügyi intézkedések követségénél még kiskorúságban van. Tessék vezetni,

A császár egy intésére Vogelweide Walther vette fel a büszke lantossal a versenyt. És énekeltek, Henrik Lipót osztrák hercegről, Walther a thüringiai őgrófról.

Mikor az ének utolsó dallama is elhangzott, a császár komor arccal fordult a hallgató közönséghez és ércs hangon mondotta: Hallottátok ezt a szerencsétlen lantost — s itt Ofterdingen Henrikre mutatott — Lipót ausztriai hercegről zengett dalt, a ki megsértette a bajor fejedelem nejét ldeifonsát, tüntetően nem emelvén meg előtte kalapját a norimbergi lovagjátékon.

Azután a sápadó lantos elé fordulva így folytatta: Vesztés vagy, életedet győzelmes bajtársad kezébe teszem le!

Minden szem a szerencsétlen dálnok felé irányult, a ki kővé meredve állott helyén, míg vetélytársa örömmittan vette át a babérokoszorút és a 100 aranyat Valburga kezéből.

Ekkor vadászkiáltás harsant meg a várkapu előtt. A fiatal Lajos gróf tért meg kíséretével a vadászatról. Oldalán lovagolt a menyasszonya, hűséges udvarhölgyeivel Isenrud és Gutával. A gyöngéd lelkű nő nem akarván jelen lenni egy olyan ünnepélyen, melyen ártatlan emberek élet-

és halála felett folyt a játék, felkerekedett és azalatt, a mi dalverseny tartott, ő maga udvarhölgyével lent járt a vár környékén a szegények kunyhói között a kiknek bőséges almizsnát vitt.

Az alamizsna már szét volt osztva, csak a királyleány kötényében volt még néhány kalácsdarab. Ezt már nem oszthatta el, mert épp akkor érkezett a helyszínre Lajos gróf. A meglepett menyasszony, a ki titkolni szerette jótékonyágát, azon tűnődött, hogyan rejthetné el a kötényében levő kalácsot. A gróf kívánságára azonban ki kellett bontania az összehajtott kötényt mely csodák csodájára virul piros és fehér rózsákkal telt meg. Ezek díszlettek a kalács helyén.

Kedves jegyesem, mondotta gróf, kösd koszorúba a rózsákat, visszamegyünk a várba, s ha ott véget ér a dálnokverseny, te a vesztés fejére, a kit versenytársa a bakónak szánt tezed e koszorút. En pedig a te nevedben kegyelmet fogok kérni a császártól az ártatlan számtára.

Minden úgy történt. Majdnem abban a pillanatban, midőn Wallburga Vogelweide Walthernek a babért átnyújtotta, lépett Erzsébet Ofter-

dingen Henrikhez s fejére tette a koszorút, a versenyjátékoknál sokasos kegyelem-jelvényt Majd Lajos gróf lépett elő, s a császártól kegyelmet kért a legyőzött lantos számára.

II. Frigyes ügy elbájoalta az a szelid jószág mely Erzsébet egész lényén előmlött, hogy nem csak a kérését teljesítette, hanem még maga mellé is ültette a királyi arát s körülötte egész rózsahalmot rakatott össze.

Az anyaőgrófné, Zsófia arcát elöntötte a vér bosszúságtól. Örült a császár, mondotta környezetének, s nagy indulatosságában ott hagyta az egészségünepélyt mindenestül. Ágnes és Wallburga első meglepetésükben rossz álomnak tartották a váratlan fordulatot.

De a jelenvolt vendégcsereg ujongott örömeiben s az udvari emberek harsány hangon kiáltották: Üdv a mentőnek, az úrnőnek, a ki kegyelemesdől széken ül, rózsák között!

És azóta beszél a legenda wartburgi rózsákról, Sz. Erzsébet rózsáiról.

Dr. Lendvai Tibor.

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)

az „OTTHON” kávéházban Kossuth-utca 17. sz.

==== Naponta 2300. méter film bemutatás! ====

☛ Szabad bemenet! ☛ I. rendű cigány zenekar! ☛ Buffet. ☛

s fölötté gyámkodást gyakorolni. Hogy a főorvos ur téves adatokat ad elő, az még nem fogja a bajokat orvosolni s azok a szegény családok, a melyek családfejtartóikat vesztik el s drága kezesmenyüket az orvosnak és gyógyszerésznek kénytelenek adni, nem fognak megvigasztalódní az által a hivatalos kijelentés által, hogy *Abán nincs léfus!*

— **Köszönetnyilvánítás.** Nagys. dr. Saára Gyuláné 20 koronát, nagys. öz. dr. Kosszini Theofilné 5 koronát és nagys. Gergey Károly ur 5 koronát adományoztak a székesfehérvári ev. ref. jótékony négyeletnek szegény gyermekek felruházására. Midőn ezen adományok átvételét nyugtatam, egyuttal köszönetemet fejezem ki a nemes szívű adakozóknak a szegények és nyomorgók nevében. Székesfehérvár, 1907. november 22 én. *Molnár Béláné, elnök.*

Mészöly Géza festményeket, vázlatokat állandóan jó árért vásárol a budapesti Egerberger-féle műkereskedés.

— **Hirtelen halál.** Megdöbbentő hirtelenséggel zárta le a halál tegnap délután egy szerencsétlen ember földi életét történetét. Wirth Károly Könyök-közi lakos, egy ottani örömház tulajdonosa, tegnap d. u. disznót ölt szomszédja számára. Már a koca leforrázására került a sor, midőn Wirth valami tréfát mondott el, miközben megszédült s holtan bukott a teknőbe a másik disznó mellé. A borsalmas eset persze érthető hatást kellett még a közvetlen környezetben is. A szerencsétlenek sápadt arccal, borzongva néztek az élettelen hullát, a melyből oly hirtelen szállt el a lélek, hogy az örök Bíró elé álljon irgalmat nem ismerő számáadásra. Wirth még egészen fiatal, csak 38 éves ember volt. Jól táplálkozott, jó módban élt, rövid idő alatt három házat is szeretet magának s a mint valaki megjegyezte, tisztességes uton is élhetett volna.

Bátorkodom a n. e. közönség b. figyelmét felhívni, hogy **Karácsonyi és Ujvi ünnepekre** szánt megrendeléseit már most szíveskedjék eszközölni, nehogy a munkatorlódás következtében annak késedelemmel tudják megfelelni. A felvételeket személyesen eszközölöm. Kitiűnő tisztelettel **SZIGETI fényképészeti és festészeti műintézete, Székesfehérvár, Kossuth-utca 9. sz. — Budapest, IV., Kristóf-tér 6.**

— **Jó fogás.** A napokban beállított a való rom. kath. iskolába egy magát buda-örsi bíró fiának mondott 28—30 év körüli férfi azon kijelentéssel, hogy kisleányát magyar szóra akarja taníttatni. Keres egy jobb házból való gyermeket vagy leányt, kit helyette cserébe elvihetne. Délutánra akadt is vállalkozó Balikó József uradalmi gépész Kovács személyében, ki Mária nevű 11—12 éves leányát hajlandónak mutatkozott cserébe adni, mit a bíró fiának azonnal tudomására is hoztak. Abban állapodtak meg, hogy Balikóné előbb széjjel néz a budaörsi bíró fia házában és azután egy hét múlva Balikó uram személyesen viszi el hozzá a kicserélt leányokat. Közben a különben egészen jó viselkedésű és öltözött bíró fia panaszkodott, hogy 15 frot tartalmazó pénztárcáját elvesztette és Balikóné asszonytól kért és kapott is 10 kor. kölcsönt. Aznap délután kocsin mentek Bicskérre, hogy onnét vasuton tegye meg az utat Balikóné és a bíró fia Budaörsre. Az állomáson cirkáló csendőrök egyike megszólítja Balikónét, mint régi ismerősét, hogy hova! Az asszony hűségesen elmondja budaörsi utazásának célját. A csendőr jól ismerte a szóbanforgó bíró egész családját és a néhány lépéssel távolabb álló bírónéhoz ment és néhány kérdést intézett hozzá. A bíró fia ötlét-hatolt és végre Buda-örszire valónak és Majer Kálmánnak mondotta magát. A csendőr erre lefűlelte annál is inkább, mivel az őrség csakhamar rájött, hogy az állítólagos bíróné egy körözött szárhalmos. Hogy mit akart tulajdonképen, azt a nyomozás fogja kideríteni.

Budai-ut 3. szám alatti ujjonon épült házban egy 4 szobás és egy három szobás modern lakás a hozzá tartozó mellékkegyiségekkel együtt február 1-re kiadó. Bővebb értesítés a haztulajdonosnál, ugyanott nyerhető.

— **A palotavárosi kath. kör** 24-én vasárnap d. u. 6 órakor változatos programmal Erzsébet-ünnepélyt rendez.

— **Pácba jutott vasuti-előjáró.** Seregélyes vasuti állomásának előjárója jelentette a csendőrségen, hogy míg 6 távol volt a pénztárból, 22 korona elfűnt belőle. Gyanuja a vasuti munkásokra háramlik. A vasuti munkásokat kikérdezték s azt mondják, hogy ők a pénztárnak táján sem voltak, hanem a csendőrök figyelmét a rendezetlen viszonyok közt élő vasuti előjáróra irányozzák. Egy régebbi rovacsolás alkalmával is Cserge János vasuti őrtől kölcsönvett 40 koronája segített a bajon. Új rovacsolást rendeltek el a való tényállás kiderítésére.

— **Rablók az országúton.** A mult napokban adtunk hírt róla, hogy Száhalombattán egy bolgár kertész telepén rablók jártak; most újabbban arról értesültünk, hogy ismét egy kertész a rablók kezébe esett. Bojcssev Kristóf gondatlanul ballagott hazafelé a száhalombattai országúton. Alig kerülte el az érdi állomást, egyszerre négy ember tennet mellett az országút mellett elterülő erdő részletből s a védtelen embert megtámadták, földre terptek. Aztán felhasogatták ruházatát, mely alatt egy pénzeszacskót rejtgetett. A rablók először jól helybenhagyták a lélekjelenlétét elvesztett kertészt, aztán elvették tőle 280 koronát tartalmazó pénzeszacskóját. A megtámadott az esti szürkületben nem ismerte fel támadóit, kiknek kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított a csendőrség.

— **Mozgófényképek.** Az Otthon kávéházban — mely közönségünk kedvenc találkozó helye — a bioscop jövő heti műsora a következő: 1. „A cigányélet.“ 2. „Chicago pénzhamisítók üldözése.“ 3. „Modern lakásberendezés.“ Bűvészműtatvány. 4. „Kényszermunkás.“ Kép az életből. 5. „Két freskó.“ Humoros. 6. „Sportember álma.“ 7. „A három csavargó.“ Kacagató. 8. „A vegyesvérű boszuj.“ Dráma. 9. Közkívánatra Vilde Oszkár drámája. „Salome.“

Legnemesebb karácsonyi ajándék: Családunk javára szóló életbiztosítás, minőt a legkülönfélébb módozatok szerint ajánl a **Közgazdasági Bank és Takarékpénztár, a Triesti ált. biztosító társaság (Generali)** helybeli képviselője.

— **Vigec ur.** Schwarz Sándor foglalkozás nélküli utazó ellen panasza van a budapesti Fehér és Halmos kereskedő cégnek. Az ügynök, másnak szolgálatába állott s ennek bejelentése nélkül egvre masra szedett előleget régi urától. Egyszer 300, mászor 150 koronát. A följelentésre megindult az eljárás.

— **Vad házassársak.** Vadházasságban éltek egymással Takács György napszámos és Gonsolányi Katalin. Ilyen minőségben nem egyszer összeverekedtek, ennek következményeként ma dűgyira fogták őket. Szomorú sorsukban megígérték, hogy összefognak házasodni oltár előtt.

— **Deszkatolvaj.** Tolvajásairól s hasonló fiktott manipulációiról rendőri köröben jól ismert alak Nagy József újból szerepel a forumon. Most mint deszkatolvajt állították a rendőrkapitány elé, hogy számot adjon sáfarkodásáról. Az a vad terhelt gyöngőd lelkiismeretét, hogy a Veisz Testvérek fatelept vámolgatta a napokban, továbbá, hogy egyik adonyi fakereskedőt hasonló módon megrövidített egy csomó deszka erejéig, időnként aztán néhány potom koronán a deszkákat Kovács Józsefnek birtokába juttatta (Temelet-sor 13.). A rendőrök rajtakapták s számáadásra invitáltak a törvény elé. Ugyancsak kifogást emeltek Kovács József ellen is, ki tudva és akarva lopott jószágot vett birtokába.

— **A község tolvaja.** Lovasberény község egész jövedelmét egy falada őrizte, így nem csoda, ha hozzá idegen kezek is nyúltak. A kisbíró fia, Fülöp István, ki bejáratos volt a hivatalos helyiségekbe, többszörösen vámolgatta a község pénzt s jó cimboráival elmulatta a korcsmában. A sok mulatozás végre gyanusnak tűnt fel s utána néztek a dolgok állásának. A fiut vállaltóra fogták, ki hosszu faggatásra kivallotta, hogy mintegy 128 korona 4 fillért szedett már ki apróként a kincses ládából. Feljelentették az ügyészségnek.

— **Rendőri hírek.** Noficzter Jánosné hatósági engedély nélkül rakta le építendő házának alapjait. A rendőrség 15 korona pénzbüntetést mért rá a mulasztásért.

Horváth János botránys részegségében csavargotta végig az utcákat. 4 korona pénzbüntetést terhel.

Gerencsér Jánost csavargáson érte a rendőri őrzéret. 6 korona pénzbüntetést szabtak rá.

Esküdtszéki tárgyalások.

XVI. nap.

Vádlo és ügyvédek egymás közt.

Kedden este fejeződött be az a hosszadalmas tárgyalásra nyuló bűnper, mely a hercegfalvai legények ügyében itélkezett. Délután mondta el védőbeszédjét Lintner Sándor, Szabady József dr. képviselőtében, Steiner Jákó dr., Csöppentzky Mihály dr. és Saára Gyula dr. képviselője, Szegfü Jenő.

Az esküdtek verdiktje után Tömöry József elnök este fél 9 órakor a következőleg hirdette ki az ítéletet: A vádlottak bűnösök, a királyi törvényszék Tremli Jánosra és Klics Ferencre 2 és fél évi, büntársaira pedig 2 évi börtönt mér. Ebbe beleszámítottak az előzetes letartóztatásban eltöltött 4 havi vizsgálati fogság.

Az ügyész megnyugodott, a védők semmi-ségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen. Ezzel vége a hosszu és meggyeszerre nagy érdeklődéssel kísért bűnügy tárgyalásának.

Mi még visszatérünk rá. Érdekesnek és igen tanulságosnak tartjuk a tárgyalások izgalmas menetét, melyből egyet-mást mi is leszögezzünk.

Tény az, hogy a vádhatóság képviselője és a védőügyvédek között folytonos torzszalkodás, de mondjuk csak a maga pszaltikus valójában: veszekedés volt. Hogy ennek a veszekedésnek mennyiben van helye a törvényszéki tárgyaláson, azt ezuttal nem vitatjuk, de hogy az az arrogáns magatartás s alacsony nivóju gáncsoskodás az esküdtekre és a jelenlevő közönségre nem a legjobb hatással volt, az egészen természetes. Ha a védők maguk iránt szimpátiát akarnak kelteni — a védenekik javára, akkor az ilyen alacsony röptü gáncsoskodás, nagyon balfogásnak bizonyul. Ilyenkor kísért annak a feltevése, hogy a vádlottak sorsa szenved legtöbbet a kölcsönös torzszalkodásban. Ilyen kicsinyes csetepatéban a személyes ellentétek támasztotta nyomás a vádlottakra nehezedik, végre is az ő bűrükre megy a kockázatos játék. Ha a tanuvallomásokon kívül is kereshetük az áltelt hercegfalvai megpecsételt sorsukat, védőknek arrogáns, kérdő magatartásában megtalálják. Ítéletet nem akarunk mondani, de az ügyet a maga csupasz mivoltában a közvélemény elé hozzuk.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halas — köztül figyelembe veendő.

bármily makacs és hosszadalmas legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadós betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

A vádló ügyész állandóan ki volt téve az ügyvédek sértegetéseinek. Mindezt nyílt tárgyalás alatt, tekintélyes közönség előtt. Hogy az ilyen forma kifejezések megengedhetők-e nyílt tárgyalási teremben, arra nézve magyarázatot nem kérünk, elég magyarázat Strasser és Steiner urak józólése.

Az ügyvédek támadásaira Ujházi főügyész helyettes válaszlát, erélyesen visszautasítván a védők némelyikének vakmerő kirohanásait, különösen leckézte Steiner-rt, ki a tárgyalás menetét szociálista gyűlésekbe illő hangon zavarta. (Hurrögő hangok a publikumból Steiner felé.)

Steiner Jákó dr. ki a tárgyalás alatt már eléggé hozzászokott a „visszautasítom”-hoz, újból visszautasít. Kikiáltja magát szociálistának, midőn rája a tekintéllyel akarnak hatni. Mindig a törvénykönyvvel kezében áll fel, most is a törvényre támaszkodva azt hangoztatja, hogy a főügyésznek nincs joga átvenni a vád kezelését.

Denikve: a vádlottakat egytől-egyet elítélték s azok most köszönő iratot intézhetnek a védők urakhoz, a kiknek a szép sikert részben köszönhetik.

Előszó.*)

Valaha a Fáy András főthi szőlejében gyűltek össze minden őszel egyszer az írók, ahol patriarchalis vidámság uralkodott s egy öreg hordót mindig csapraütött a gazda; most is van még egy hely, ahol összejövünk évenként, csak hogy a csapra ütött hordó tüzes nedve helyett csak én ereszték meg egy kis panaszkodást.

Egyszer az a gravamen, hogy a kormány semmit sem tesz az irodalom emelésére. Ámbár nem tudnám megmondani, mit tehessen, mert nem olyan könnyű azt emelni, mint a kvótát.

A másik évben a sajtót hibáztatom, hogy nem referál a könyvekről. Sületlen fráterek elpotyogtatott megjegyzéseire (ha a sületlen fráterek képviselői), hasábjai vannak. A sakkozók Csiginokról, Maróczyakról hosszú tudósításokat hoz, mintha egy világháború dúlna valahol, sőt ma-holnap már a komplikáltabb kalabriász-parthiek is megbeszélhetnek a lapokban, de a kiváló írói elmék egy vagy több évi vajadásainak gyümölcsei alig tarthatnak számot említésre.

A lapok azt mondhatnák erre: „Mi végre is arról írunk, amiről a közönség olvasni akar.”

Hiszzen persze, persze, de nekem azért panaszkodnom kell a következő esztendőben is s most már azokat az „átdolgozókat” szídom össze, kik a regényeinkből szindarabokat csinálnak s ez által az egyik genre föltalja a másikat. Kannibali dolog ez, tisztelt urak s disztalja a közönséget szívéhez nőtt kedvenc olvasmányai iránt. Ádatlan művelet, mert a kecske se lakik jól, meg a káposzta se marad meg érintetlen.

Az ördög találna ki minden évben alkalmas textust. Megcsipkedem hát változatosságából az írókat is, miért nem írnak nemzeti irányban és nemzeti zamattal.

Ok pedig azt felelik, vagy felelhetnék:

— Helyes, de mutassa meg az ur előbb azt a nemzetet, amelyiknek írjunk? Mert ennek, aki itten lakik, csak az idegen irány és író van nyíre.

Majd egy necrológ következik, azzal a fictiával, mintha halott volna a háznál. Meghaltak az örökszép mesék. Sőt már az emberi természet és lélek megfigyelései sem vonzanak. Undok, abnormitásokra leselkedik az elcsészülő irodalom. A Svengáliák, Scherlok Holmesek után már csak a homosexualis szerelmek következhetnek a novel-lákban és regényekben.

Evtizedeken át, amint az őszi kökörcsin elvirágzik, megkezdem a vadászatot az előszó-themák után, minden lehető és lehetetlen meg-irtam már s mikor a magunk igazságait keresem, mindenütt beleütöm a mások igazságaiba a feje-met. Felelőssé tettem az irodalom pangásáért prócsköt, bogarat, az akadémiát, ámbár nem hibás (mert aki alszik, nem vétkelzik), Körössy-Csoina Sándort, amiért nem akadt rá az ázsiai magyarokra, akik mégis talán megszaportanák

*) Almanach az 1908. évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár, XXIV. évfolyam 4-5. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára díszkötésben 2 korona.

LEGJOBB
CIPŐCRÉM

szép fényt ad és tartóssá teszi a bőrt. A NIGRIN egészségügyi szempontból is ajánlható, a mennyiben nem tömi el a bőr lukacsait s nem akadályozza a láb párolgását.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

az olvasók számát, királyainkat, hogy semmit se tettek az olvasási divat élesztésére (kivéven becsukattak némelykor egy-két író) s végül magát a közönséget, melynek nem kellene a könyvek, rosszabb lévén a töröknél, mert a török legalább elvitte a Corvinákat, mikor Budát elfoglalta, de ha, tegyük fel, a magyarság foglalta volna el azóta Konstantinápolyt s ott zsákmányol vala, bizonyosan nem nyúlt volna a könyvekhez (még most se volnának itthon a Corvinák).

Az idén végre már nem jutott eszembe semmi. Könnyű volt Fáynak minden évben csapra ütni a hordót, mert a szőlőcske meghozta, de én már azon a ponton állottam, hogy leteszem a mandátumomat (azt t. i., amit Singer-Wolfnerék ruháztak rám), midőn egy néhány soros hír öltik szemembe a lapokban, hogy Angliában fogynak az írók.

Terringette! Hisz ez egész új perspektíva! Mohón szaladtam végig a tudósításon; azt mondja, maga a parlament mozdult meg e lehangelő jelenségre s egy kigondolt bizottságot küld ki, hogy az újbóli felvirágoztatás modalitásairól tanácskozzék. Bolondság! Bolondság! A gógós parlament, mely azt hirdette, hogy csak fiúból lányt nincs hatalma csinálni, megtanulja most, alkalmasint, hogy a wígek és toryk összes szavazataival sení teremíhet egy Boz-Dickenst.

Ami egyébiránt a tényt illeti megörültem neki mint mikor az ember egy odvas fogat talál valahol, amiben egy kis beplombozott arany van Hop! Ez az enyim. Eddig husz év óta mindig a könyvfogyásokon vagy nem fogyásokon járt az eszem. Arra nem is gondoltam, hogy az írók is fogyhatnak. Lássuk csak Elég csinos kis thema. Meg lehet vele ijeszteni részint az olvasót részint a kiadókat és ami fő, kitélik belőle az előszó.

— Igaz-e, hogy Angliában fogynak az írók?

— Igaz. Már alig van. Az asszonyok kórtárkodnak.

— És mi az oka?

— Hogy-hogy?

— A gazdasági irányzat túltengése. A pénz szomj kiéli a kasztilliai források utáni szomjat az emberekből.

— Ellenkezőleg nagyon fogynak. A könyvek közszükségűek Angliában. Az én honfitársaim olvasnak de nem írnak.

— Mi van ez idő szerint nálunk a könyvekkel?

— Nem fogynak.

— Hát az írókkal?

— Szaporodnak — felelte kurtán.

Hátra tántorodtam. Mintha egy gyékényt rántanának ki alólam hirtelen. Mit? Nem fogynak az íróink? Ne bolondozzék! Hisz akkor én meg vagyok semmisülve, ha még azok se fogynak.

Pedig bizony mindjárt sejtettem volna, hogy így lesz. Ha az angol fordítóm honfitársai olvasnak, de nem írnak, akkor itt, a megfordított Angliában, az én honfitársaim bizonyosan írnak, de nem olvasnak. Az okot most már nem is firkésztém tovább. Ha ott a pénz okozza az írók írók fogyását, itt a szegénység az írók melegágya.

De ha ez így van, hát akkor mért kívánom én, hogy a kormány emelje az irodalmat, hisz ebben benne volna sub rosa az a kívánság is, hogy még szegényebbé tegye az országot? Aztán ha az írók szaporodnak, miért óhajtom, hogy a lapok váltig emlegessék a műveiket s ezzel még nagyobb szaporításra serkentsek az anyákat? Szent Isten! Milyen bohóság jön ki a végén ezekből. Megbolondulni való ez! Már is belezarodtam, hogy mit akarok voltaképen. Azt-e, hogy ne szaporodjanak az írók: csak azért, mert az nekem themá szolgált? Nem, nem! Hiszen ha azt akarnám, ellenségökké kellene válnom,

holott szöszölőjukká szegődtem. Ha pedig azt akarom, hogy szaporodjanak és éljenek a szegény fiúk velem együtt, akkor iszen szaporodnak és hála Istennek minden jól megy.

Annnyira jól, hogy az idén nem is kell már előszó az Almanachba.

Mikszáth Kálmán.

Anyakönyvi statisztika.

1907. évi november hó 16-tól november hó 23-ig.

Születés. Született: 15 törvényes fiú, 10 leány, 0 törvénytelen fiú, 0 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiú 0, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 25.

Halálozás. Elhalt: 4 fiú, 8 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiú 0, leány 5, törvénytelen fiú 0, leány 0, 7 éven felüli fiú 4, nő 3. Összesen 12.

E szerint a születés a halálozást 13-al mulja felül.

Elhaltak. Majer Katalin r. kuth. 15 hónapos, Csonka-utca 5. — Hujber Józsefné, Makk Katalin r. k. 57 éves, Ráctemető-dűlő. — Wlach Károly r. k. városi fogy. adóhív. könyvelő 70 éves Vörösmarty-tér 2. — Weichinger József, r. k. magánzó, 81 éves, Ligetor 4. — Pallos Aurélia Leopoldin r. k. 1 hónapos, Reseta-János-u. 9. — Farkas István ev. ref. mezőgazdasági eselőd 55 éves Szt. György kórház. — Németh Károly ág. ev. ménes katona, 22 éves, Deák-Ferenc-u. 29. — Hegyi Mária Julianna, r. k. 9 hónapos, Lú-völde-u. 20. — Veltzel Jánosné, Hoehmaier Teréz, r. k. 60 éves, Kossuth-u. 15. — Horváth Anna r. k. 94 éves, Szed-der-u. 53. — Urning Erzsébet r. k. 2 hónapos, Gáztelep-u. 4. — Arany Erzsébet r. k. 1 napos Tolnai-u. 28.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Székesfehérvárot, Sző-gyény-utca 1. szám alatti házban levő

vaskereskedési üzletemet

feloszlatom és végleg beszüntetem. Ennek következtében összes árukészletemet

tetesemen leszállított áron

áruba bocsájtom; különösen nagy választék van

gazdasági és konyhaeszközökben,

épület- és butorvasalás,

szerszám- és vasárukban.

Midőn e rendkívül kedvező alkalomra a vevő közönség érdeklődését felhívom, tisztelettel felkérem, hogy ezen és hasonló vasárukból szükséges cikkeket nálam mielőbb beszerezni sziveskedjék.

Tisztelettel

Schlamadinger Alajos

vaskereskedő cég.

Mélyfuratu
ÁRTÉZI KUTAKAT,
 VIZVEZETÉKI MUNKÁKAT, KUTSZI-
 VATTYUKAT, GÉP- ÉS KAZAN-
 MUNKÁKAT ELVALLAL! M
 Uj szivattyuk 30 kor.-tól feljebb kaphatók!

FÜRDŐSZOBA BERENDE-
 ZÉST OLCSÓN TELJESIT.

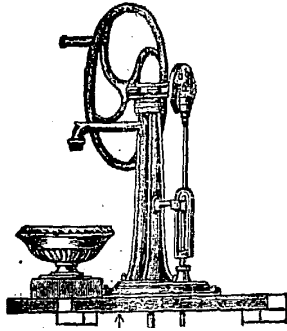
Motorok javítását szakszerűen eszközözi.

Javításokat pontosan eszközöl:

FEJES BERTALAN

gépműhelye és kútfurási vállalata

S-Z-É-K-E-S-F-E-H-É-R-V-Á-R,
 királykut mellett.

Szépen fejlett 5 hóna-
 pos normandiai és belga
 óriás keresztesesü

tenyész
házi nyulak

kaphatók lángi uradalom
 csöszki gazdaságában
 Csösz, (Fejérmegye) mér-
 sékelt áron.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek a
 kiadóhivatalban. Szt-István-tér I.

SCHUBERT és SCHLESINGER Székesfehérvár,

női divat-, konfekció és vászon-áruháza.

Karácsonyi alkalmi kiárusítása

már megkezdődött és tart december hó 31-ig.

➔ Még soha nem volt felhalmozva üzletünkben oly nagy tömeg áru, mint most és még soha nem alkalmaztunk oly nagy foku árleszállítást, mint az idej karácsonyi alkalmi kiárusításra! ➔

Nagy választéku raktárunk összes cikkeire
 = kiterjed az alkalmi árleszállítás! =

Nagyrabecstült helybeli vevőinket tisztelettel hívjuk meg alkalmi kiárusításunk szives megtekintésére, — igen tisztelt vidéki vevőinknek pedig felajánljuk nagy karácsonyi mintagyűjteményünk bérmentes megküldését.

➔ **Olcsó, szabott árak!** ➔

Készpénzfizetésnél 5% engedmény.

Schubert és Schlesinger Székesfehérvár,

női divat-, konfekció és vászon nagy áruház.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.